

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

Journalnummer:	2016-0224
Klageren:	XX 2700 Brønshøj
Indklagede:	Movia
CVRnummer:	29896569
Klagen vedrører:	Kontrolafgift på 750 kr., da sms-billet ikke var modtaget inden påstigning – spørgsmål om klageren havde gyldig rejsehjemmel samt spørgsmål om kontrollørens adfærd
Parternes krav:	Klageren ønsker kontrolafgiften annulleret Indklagede fastholder denne
Ankenævnets sammensætning:	Nævnensformand, landsdommer Tine Vuust Torben Steenberg (2 stemmer) Bjarne Lindberg Bak Alice Stærdahl Andersen

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på sit møde den 15. juni 2017 truffet følgende

AFGØRELSE:

Movia er berettiget til at opretholde kravet om klagerens betaling af kontrolafgiften på 750 kr.

Klageren skal betale beløbet til Movia, som sender et girokort til klageren.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2, modsætningsvist.

- oOo -

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg på www.domstol.dk, www.advokatsamfundet.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

Klageren rejste den 18. juli 2016 med Movias buslinje 9A. Via DOT's mobiltjeneste "1415" påbegyndte han købet af en sms-billet til 2 zoner fra zone 02 kl. 19:10:58 og modtog billetten på sin mobiltelefon kl. 19:11:13

Udskrift fra Unwire, som viser tidsforløbet for ekspeditionen:

Tidsstempel	Handling	Retning	Tekst
18. juli 2016, 19:10:58	Billet bestilt	←	2 2
18. juli 2016, 19:10:58	Sender validerings SMS	→	DETTE ER IKKE EN BILLET Besvar med JA for at købe 2 zoner voksen fra zone 2 i Hovedstadsområdet. Start ikke rejsen før du har fået billetten. Pris 24 kr Mvh. DOT
18. juli 2016, 19:10:59	Validerings SMS modtaget	→	
18. juli 2016, 19:11:04	Leverer billet	→	Gyldig fra 19:10 18.jul.2016 1 Voksen Billet Fra zone 2 2 zoner (V-CR6) Udløber 20:25 18.jul.2016 Hovedstadsområdet 48K1910 Pris 24 kr Mvh. DOT www.dinoffentligetransport.dk tlf: 70157000
18. juli 2016, 19:11:04	Billet venter	←	Ja
18. juli 2016, 19:11:13	Billet modtaget	→	
18. juli 2016, 19:11:13	Betaling færdig	→	

Ved stoppestedet "Stormbroen, Nationalmuseet", som befinder sig i zone 01, var en kontrollør steget på bussen kl. 19:10:25. Klageren foreviste sms-billetten for kontrolløren, som kl. 19:14 pålagde ham en kontrolafgift på 750 kr. for at have købt sin sms-billet efter påstigning.

Kontrolafgift info

Kontrolafgift nummer	<input type="text"/>
Gå seddel ID	27710
Gå seddel nøgle	e189a20f2acc025217c19d6486cbf97e
Zone	001
Linje	9A
Køretøjs nummer	7517
Stop nummer	673
Stop	Stormbroen, Nationalmuseet
Påstigning	18-07-2016 19:10:25
Udstedt dato/tid	18-07-2016 19:14:33
Stået af	18-07-2016 19:14:58

Kontrol spørgsmål stillet	Nej
Kunden har forespurgt chauffør	Nej
Jeg har forespurgt chauffør	Nej
Kort inddraget	Nej
Årsag	SMS billet købt efter påstigning
Bemærkning	Vil ikke oplyse sit tlf.

Klageren anmodede samme aften Movia om at frafalde kontrolafgiften. Han begrundede dette med, at han havde accepteret tilbuddet om køb af en sms-billet, inden han steg ind i bussen, og at han foreviste gyldig rejsehjemmel til kontrolløren. Han klagede endvidere over, at han var blevet ulovligt frihedsberøvet, idet kontrolløren nægtede ham at stige af bussen, selv om han oplyste, at han ville forevise rejsehjemmel og ID uden for bussen.

Movia fastholdt den 6. september 2016 kontrolafgiften med følgende begrundelse:

" ...

Du har den pågældende dag ved kontrollen i zone 1 ikke forevist gyldigt kort/billet. Det er derfor korrekt, at der er udstedt en kontrolafgift.

På baggrund af det oplyste telefonnummer har vi kontrolleret dine køb på kontroltidspunktet. Kontrolløren er steget på bussen kl. 19.10.25 i zone 1, og din bestilling af billetten er påbegyndt kl. 19.10.58 til zone 2. Du sad i bussen og du skriver, at du skulle af da kontrolløren stiger på.

Vi kan oplyse, at billetkontrollen skal foregå på bussen ligeså snart kunden har forevist gyldigt billet kan man forlade bussen.

Movias billetsystem er fortrinsvis baseret på "selvbetjening". I henhold til vore gældende rejseregler, er det kundens eget ansvar at sikre, at man er korrekt billetteret til hele rejsen. Chaufføren foretager stikprøvekontrol.

I henhold til gældende rejseregler, skal man have modtaget sin mobilbillet inden man stiger på bussen. Da billetten er bestilt til en forkert påstigningszone og efter, at kontrollørerne er steget på bussen, må vi fastholde din kontrolafgift, som bedes indbetalt på kontonummer:

..."

Klageren anmodede samme dag på ny Movia om at frafalde kontrolafgiften. Han henviste til trafik-selskabslovens § 29 og til, at han fremviste gyldig rejsehjemmel til kontrolløren. Klageren anførte, at det måtte være en procesrisiko, at han steg på bussen, inden han havde modtaget bekræftelsen pr. sms. Klageren anførte endvidere, at for så vidt angik den forkerte startzone, havde han mange gange benyttet bestillingen "2 2" til DOT's mobiltjeneste 1415 uden problemer ved rejser i hovedstadsområdet, og at det ikke gjorde nogen forskel, hvor han rejste inden for zonerne 1, 2 og 3, da disse støder op til hinanden.

Movia fastholdt den 4. oktober 2016 kontrolafgiften med henvisning til deres svar af 6. september 2016, da de fandt, at klageren ikke var kommet med nye opklarende oplysninger.

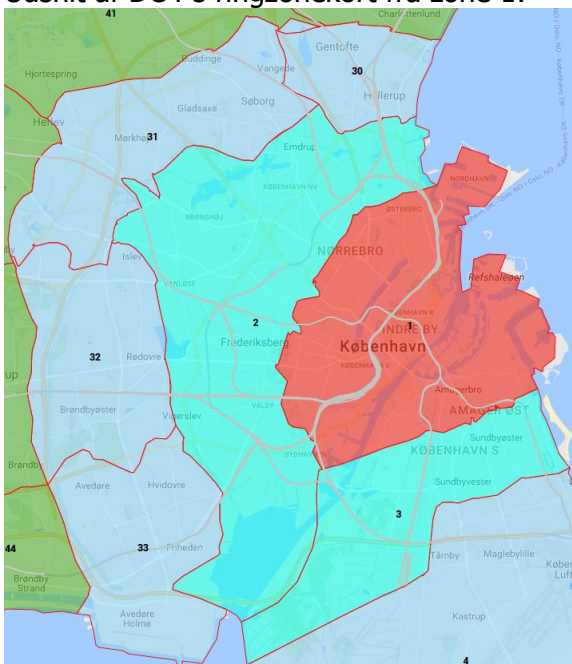
Udsnit af zoneoversigt for busrute 9A:

9A Vanløse (Aleksistevej)
øvt. Glostrup St.
øvt. Rødovre Centrum

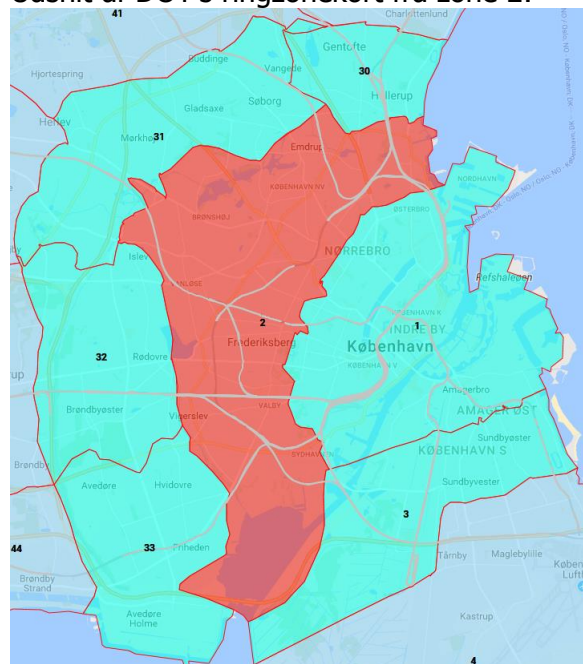
Gyldig i perioden: 08-08-2016 til 10-12-2016

Operaen	1	Operaen
Danneskiold-Samsøes Allé		Fabrikmestervej
		Gallionsvej
Arsenaløen		Arsenaløen
Prinsessegade		Bodenhoffs Plads
		Skt. Annæ Gade
Torvegade		Christianshavn St.
		Knippelsbro
Børsgade		Børsen
Vindebrogade		Christiansborg
		Stormbroen, Nationalmuseet
Tietgensgade		Glyptoteket
Bernstorffsgade		Hovedbanegården, Tivoli
Ved Vesterport		Vesterport St.
Gammel Kongevej		Det Ny Teater
		Værnedamsvej
		H.C. Ørsteds Vej
		Bülowsvej
		Henrik Steffens Vej
Smallegade		Frederiksberg Rådhus
	2	Frederiksberg Bredegade
		Fasanvej
Peter Bangs Vej		Lindevangs Allé

Udsnit af DOT's ringzonekort fra zone 1:

Udsnit af DOT's ringzonekort fra zone 2:

ANKENÆVNETS BEGRUNDELSE:

På baggrund af parternes samstemmende oplysninger lægger ankenævnet til grund, at klageren ikke havde modtaget en sms-billet på sin mobiltelefon, da han steg på buslinje 9A. Ankenævnet lægger endvidere på baggrund af udskriften fra Unwire om bestillingsforløbet til grund, at klageren

bestilte en sms-billet til 2 zoner fra zone 02 kl. 19:10:58 og modtog denne på sin mobiltelefon kl. 19:11:13. Herudover lægger ankenævnet til grund, at klageren på bestillingstidspunktet befandt sig i zone 01, idet det fremgår af kontrolafgiften, at Movias kontrollør steg på bussen i zone 01 kl. 19:10:25, umiddelbart før klageren påbegyndte bestillingen af sms-billetten.

Det følger af de fælles rejseregler, som var gældende på tidspunktet for klagerens rejse, at det er passagerens ansvar, at rejsehjemlen er endeligt modtaget på den mobile enhed før påstigning. Endvidere fremgår det af DOT's handelsbetingelser, at rejsehjemlen er ugyldig, hvis påstigning sker før mobilbilletten er modtaget.

Da klageren ikke havde *modtaget* sms-billetten på sin mobiltelefon, inden han steg på bussen, finder ankenævnet, at han allerede af denne grund ikke havde gyldig rejsehjemmel på kontroltidspunktet, uanset at han kunne forevise en sms-billet til kontrolløren, og uanset om han måtte have *bestilt* sms-billetten før, han steg på bussen.

Ankenævnet bemærker, at dette er et område med oplagt mulighed for omgåelse af reglerne om, at passageren skal have gyldig rejsehjemmel fra rejsens begyndelse, hvis det accepteres, at mobilbilletter kan bestilles (før) og modtages efter påstigning.

Endvidere bestilte klageren en sms-billet med startzone fra zone 02 og ikke fra zone 01, hvor han befandt sig på købstidspunktet.

Det følger af de fælles rejseregler for bus, tog og metro, at passageren selv er ansvarlig for sin billets gyldighed, herunder også at sms-billet er købt til rette påstigningszone.

Hvis en rejse påbegyndes i zone 01, er det ikke muligt med en billet til 2 zoner fra zone 01 at rejse i zonerne 30, 31, 32 og 33. Rejse til disse zoner ville kræve billet til 3 zoner. Imidlertid er det muligt at rejse i disse zoner, hvis billetten er købt med start i zone 02. En sådan billet er endvidere gyldig til rejse også i zone 01. Dette fremgår af de oven for gengivne zonekort, hvor de mellemlå områder markerer en 2 zoners billets gyldighed.

Zoneopdelingen i Hovedstadsområdet er grundlaget for beregning af en billets pris. Det er i strid med rejsereglerne for Hovedstadsområdet at købe billet fra zone 02, når rejsen påbegyndes i zone 01, og en undtagelse i klagerens tilfælde ville åbne op for talrige omgåelsesmuligheder.

Kontrolafgiften blev derfor pålagt med rette, og ankenævnet finder, at der ikke har foreligget sådanne særlige omstændigheder, at klageren kan fritages for kontrolafgiften.

Vedrørende kontrollørens adfærd:

Ankenævnet bemærker, at Movia ved deres svar til klageren af 6. september 2016 ikke har taget konkret stilling til klagen over kontrollørens adfærd, men har forholdt sig i generelle vendinger vedrørende denne, og at Movia ikke har indhentet en udtalelse fra den pågældende kontrollør. Heller ikke ved ankenævnets behandling af sagen har Movia foretaget høring af kontrolløren.

Som følge af den bevisusikkerhed, som den manglende høring af kontrolløren medfører, kan ankenævnet ikke afvise, at kontrolløren forhindrede klageren i at stige af bussen, efter han havde vist ID, således som klageren gør gældende. Medmindre der er udtrykkelig hjemmel til at forhindre passagerer i at stå af bussen i en situation som den foreliggende, burde kontrolløren være stået af

bussen sammen med klageren og have gennemført den resterende del af kontrollen ved stoppestedet.

Dette medfører dog ikke, at kontrolafgiften i sig selv ikke var berettiget.

Spørgsmålet om der forelå en frihedsberøvelse i straffelovens forstand falder uden for ankenævnets kompetence og må afgøres ved klagerens eventuelle indgivelse af en politianmeldelse.

RETSGRUNDLAG:

Ifølge § 2, stk. 1, jf. § 3 nr. 3 i lovbekendtgørelse nr. 686 af 27. maj 2015 om lov om jernbaner, gælder loven også for metroen. Af § 14 stk. 1, fremgår jernbanevirksomhedernes adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billetter og kort). Jf. § 14 stk. 4, fastsætter transportministeren nærmere regler om jernbanevirksomhedens adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr, jf. stk. 1.

I henhold til § 4 i bekendtgørelse nr. 1132 om kontrolafgifter af 08. september 2010, fastsætter jernbanevirksomheden bestemmelser om kontrolafgift i forretningsbetingelserne.

Trafikselskaberne i Hovedstadsområdet har vedtaget fælles rejseregler, hvori hjemmelen til udstedelse af kontrolafgift fremgår. Det anføres således bl.a., at passageren skal have gyldig rejsehjemmel til hele rejsen, og at denne skal kunne vises frem for kontrolpersonalet under hele rejsen, ved udstigning, i metroen indtil metroens område forlades, og i S-tog og lokalbanetog indtil peronen forlades.

Passagerer, der ikke på forlangende viser gyldig billet eller kort, herunder korrekt ind-checket rejsekort, skal betale en kontrolafgift på 750 kr.

Uddrag af lov om trafikelskaber:

”§ 29. Et trafikelskab kan fastsætte kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billet eller kort).

Stk. 2. Et trafikelskab kan forlange, at en passager, der ikke er i besiddelse af gyldig rejsehjemmel (billet eller kort), skal forevise legitimation med henblik på at fastslå passagerens identitet.

Stk. 3. Kontrolafgifter og ekspeditionsgebyrer efter stk. 1 inddrives efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan endvidere inddrive skyldige beløb efter stk. 1 ved modregning i overskydende skat.”

Uddrag af de fælles rejseregler (august 2016):

”2.3.3 Særligt om mobilprodukter

Det er kundens ansvar, at rejsehjemlen er endeligt modtaget på den mobile enhed før påstigning og at billetten er læsbar.

Rejsehjemlen er kun gyldig på det telefonnummer, hvortil den er bestilt og må ikke videresendes. Der må ikke rettes i rejsehjemlen.

Ved overtrædelse af reglerne kan både afsender og modtager af rejsehjemlen blive retsforfulgt.

Der er fastsat supplerende regler om benyttelse af mobilprodukter, jf. www.dinoffentligetransport.dk."

Uddrag af handelsbetingelser for app'en "DOT Mobilbilletter" (version 2.3 af 07.01.2016):

"

Gyldighed

En mobilbillet er gyldig fra det tidspunkt, hvor den er modtaget, og kun på det telefonnummer, hvortil den er købt. Mobilbilletten skal være modtaget før påstigning. Stiger du på bus, tog eller Metro, før du har modtaget mobilbilletten, rejser du uden gyldig rejsehjemmel.

Såfremt du mister din enhed, hvis den løber tør for strøm, eller du på anden måde ikke er i stand til at vise din mobilbillet, rejser du ligeledes uden gyldig rejsehjemmel. Rejser du uden gyldig rejsehjemmel, må du påregne at skulle betale en kontrolafgift.

Mobilbilletter er gyldige til et ubegrænset antal rejser med bus, tog og Metro inden for gyldighedstiden og gyldighedsområdet.

Sidste påstigning skal ske, inden mobilbilletten udløber. Herefter er mobilbilletten gyldig til, at du kan fortsætte rejsen inden for gyldighedsområdet, men ikke til skift til anden bus, tog eller Metro.

Ved køb af cykelbillet skal du være opmærksom på, at der er tidspunkter, hvor cykelmedtagning ikke er tilladt. Læs mere om reglerne på www.dinoffentligetransport.dk. "

Vejledning om sms-billetter på DOT's hjemmeside:

"

SMS-billet

Bestilling af SMS-billetter

Du kan købe SMS-billetter til rejser på hele Sjælland, Lolland, Falster og Møn, og metoden er ens uanset, hvor du skal rejse henne. Ved køb af en SMS-billet trækkes betalingen over din telefonregning.

Sådan bestiller du en SMS-billet (kun 1-8 zoner)

1. Send en [SMS til 1415](http://www.dinoffentligetransport.dk) med følgende information:

- Startzone, station eller stoppested
- Antal zoner
- Billettype (voksen, barn, tilkøbsbillet, cykel - eller u, b, t, c). Hvis du ikke angiver billettype, går vi automatisk ud fra, at du ønsker en voksenbillet.

2. Du modtager nu en SMS, der viser din bestilling. [Dette er ikke din billet](#). Besvar denne SMS med "Ja" inden for 1 minut for at gennemføre købet.

3. Du modtager nu selve billetten i en ny SMS.

Husk! Billetten er først gyldig, når du har modtaget den på mobilen.

"

PARTERNES ARGUMENTER OVER FOR ANKENÆVNEN:

Klageren anfører følgende:

"Jeg har fremsendt dokumentation for at jeg havde gyldig rejsehjemme på kontrol tidspunktet. Som det står beskrevet i trafikselskabslovens § 29 kan der udstedes bøder til passagerer der ikke har gyldig rejsehjemmel. Det forhold at

jeg til kontrolløren fremviser en gyldig rejsehjemme, eliminere således Movias mulighed for at udstede en bøde. Jeg er udemærket klar over at jeg selv er ansvarlig for at have gyldig rejsehjemme, det er dog blot en procesrisiko jeg løber ved i hast at stige ind i bussen inden jeg har modtaget bekræftelse pr. SMS. Jeg nægter at betale bøden. I givet fald hvis jeg skal betale, mener jeg at jeg er berettiget til at få en redegørelse for hvorfor min billet ikke var en gyldig rejsehjemmel. ligeledes kan der fremsendes dokumentation for min gyldige rejsehjemme, hvilket ligeledes er blevet tilsendt Movia. I forhold til den forkert angivne zone, nævnes det blot at jeg over 100 gange har benyttet koden 2 2 til 1415 når jeg rejser i hovedstadsområdet uden problemer. Om det er en 2 zoners billet fra zone 1 eller 2 gør ingen forskel i hvor jeg kan rejse hen inden for zone 1, 2 og 3, da disse zoner er tilstødende til hinanden. således kan det ikke medføre at min rejsehjemmel ikke var gyldig, idet den billet jeg købte gav mig gyldig rejsehjemmel til den rejse jeg foretog. som også fremhævet over for movia, blev jeg tilbageholdt i bussen af movias ansatte, selv om jeg havde afgivet id-kort med både navn, adresse, fødselsdato og kontakt oplysninger på både mig og min advokat. Således var den tilbageholdelse jeg var udsat for uberettiget. Sammenfattende kan det blot konstateres at bøden der er blevet udstedt ikke udstedt med hjemmel i trafikskabslovens § 29, idet jeg foreviste gyldig billet. Yderligere var tilbageholdelsen, der blev gennemført imod min vilje, af længere karakter, idet jeg blev nægtet af forlade bussen flere stop efter det stop jeg skulle af. Ligeledes bør det nævnes at en ret til at føre en sådan praksis, hvor passagerer der har identificeret sig selv holdes tilbage i bussen efter de skulle af, ikke kan udledes af trafikskabslovens § 29, stk. 2. Der er således tale om en uberettiget frihedsberøvelse. Yderligere er Movia som en del af DOT underlagt EMRK art. 5 og Grundlovens § 72, hvorfor det er min overbevisning, at Movia, for ikke at Danmark skal ende med en sag for EMD, bør ændre deres praksis, således at passagerer altid har mulighed for at forlade bussen, hvilket også er tilfældet når der rejses med DSB.”

Indklagede anfører følgende:

Ifølge Movia rejseregler skal kunden have gyldig billet eller kort fra rejsens begyndelse. Man skal selv sikre sig, at ens billet/kort er gyldig og gælder til hele rejsen. Chaufføren skal kun tage stikprøvekontrol, det vil sige enten tjekker han zone, dato eller kl.

På baggrund af det indsendte telenummer har vi kontrolleret kundens køb på kontroltidspunktet.

Se vedlagte udskrift af kunden billet.

Kontrolløren er steget på bussen ved Stormbroen som er zone 1 kl. 19.10.25.
Kunden sad bag i bussen og havde påbegyndt sin billet til zone 2 kl. 19.10.58.

Mobilbilletter skal købes inden påstigning af bussen, når der kommer kontrol på bussen er det for sent at købe billet.

Mobilbilletter skal samtidig bestilles til den zone, hvor man stiger på bussen. Man kan orientere sig om zonennummeret – inden påstigningen – på stoppestedsstanderen. Når man køber en mobilbillet til en zone, som er længere væk, vil man kunne køre i flere soner, end de tiltænkte zoner, man har betalt for.

Kontrollørerne er altid 2 sammen på bussen. Den ene stiger på ved fordøren og den anden ved bagdøren. De foretager således kontrol i hver sin ende af bussen samtidig.

Vi kan oplyse, at det ofte sker, at en kunde skal af, når der kommer kontrol. Normalt er proceduren sådan, at hvis kunden meddeler, at han/hun ønsker at komme af, vil den ene kontrollør gå til chaufføren og bede ham blive holdende, indtil kontrollen er færdig. Fordi dette forsinker driften til gene for de øvrige kunder, stiger kontrollørerne normalt af bussen sammen med kunden, så snart kundens identitet er fastslået, således at bussen kan komme videre. Afgiften gøres så færdig på fortovet.

Præcis hvorfor kunden i dette tilfælde ikke er kommet af ved det korrekte stoppested, kan vi desværre ikke vurdere på nuværende tidspunkt. Movia tilbageholder dog ikke kunder uretmæssigt. Når kunden har vist gyldig rejsehjemmel eller når identiteten er fastslået, så der kan udstedes kontrolafgift, kan kunden naturligvis forlade bussen. Men der kan være situationer, hvor kunden enten ikke vil medvirke til at oplyse identiteten, eller ikke får sagt til kontrollørerne, at han/hun faktisk skal af. I så fald vil det kunne betyde, at kunden ikke kommer af ved det planlagte stoppested.

Movia finder det ikke godtgjort at kunden har foretaget det fornødne for at sikre sig at have gyldig billet til sin rejse,
” hvorfor Movia fastholder kontrolafgiften på 750 kr ”

Hertil har klageren anført:

” Det er stadig min opfattelse at tilbageholdelsen, der blev gennemført imod min vilje, udgøre en frihedsberøvelse. Ligeledes nævnes det at en ret til at føre en sådan praksis, hvor passagerer der har identificeret sig selv, holdes tilbage i bussen efter de skulle af, ikke kan udledes af trafikselskabslovens § 29, stk. 2. Der er således tale om en uberettiget frihedsberøvelse. Yderligere er Movia som en del af DOT underlagt EMRK art. 5 og Grundlovens § 72, hvorfor det er min overbevisning, at Movia, for ikke at Danmark skal ende med en sag for EMD, bør ændre deres praksis, således at passagerer altid har mulighed for at forlade bussen hvis de har identificeret sig selv, hvilket også er tilfældet når der rejses med DSB. Angående den udstedte bøde, er det stadig min overbevisning at den er uberettiget idet jeg fremviste gyldig billet. Yderligere nægter jeg at betale bøden med henvisning til den ulovlige frihedsberøvelse jeg blev udsat for. Jeg forklarede kontroløren at jeg gerne ville af men blev fysik tilbageholdt i bussen, selv om jeg havde identificere mig selv.

jeg håber at ankenævnet vil have forståelse for min sag ”

Indklagede er ikke kommet med yderligere bemærkninger til sagen.

På ankenævnets vegne

Tine Vuust
Nævningsformand